C/2025/6227

2025.11.17.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Fokozott átláthatóság és jó kormányzás a halászati lehetőségek tagállamok általi elosztásában: Vademecum a közös halászati politikáról szóló 1380/2013/EU rendelet 16. és 17. cikkének alkalmazásához

(C/2025/6227)

1. BEVEZETÉS

A halászati lehetőségek mennyiségileg meghatározott halászati jogosultságot jelentenek ([1]), és elengedhetetlenek egy olyan közös természeti erőforrás fenntartható kezelésének biztosításához, amely túlzott kiaknázás esetén kimeríthető. A tagállamoknak a rendelkezésükre álló halászati lehetőségek elosztásakor az ezen közös természeti erőforrás kezelésére és megőrzésére vonatkozó felelősségüknek megfelelően kell eljárniuk. Ugyanakkor a halászati erőforrásokat úgy kell kezelni, hogy az összhangban legyen a gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási előnyök elérésére irányuló célkitűzésekkel. Emellett, amint azt az európai óceánügyi paktum ([2]) is kiemeli, az egészséges óceánok és a regeneratív gyakorlatok hozzá fognak járulni a megélhetés fenntartásához, különösen a part menti közösségekben, valamint az élelmezésbiztonság biztosításához, többek között a jövő nemzedékei számára is.

A nemzeti halászati lehetőségek objektív és átlátható módon történő elosztása biztosítja a halászok közötti egyenlő bánásmódot, bizalmat teremt az érdekelt felek között, és előmozdítja az erőforrások fenntartható felhasználását és a tengeri környezet védelmét, amelytől a halászati erőforrások jó állapota és végső soron a halászati ágazat virágzása függ. Az átlátható elosztás hozzájárulhat a piaci szereplők, flották vagy a szegmensek közötti konfliktusok megelőzéséhez is. A halászati lehetőségek elosztása továbbá felhasználható a felmerülő kihívások kezelésére, valamint arra, hogy ösztönzőket teremtsenek a halászhajók számára szelektív halászeszközök alkalmazására, ezáltal ösztönözve és jutalmazva a fenntarthatóbb magatartást és megoldásokat.

A közös halászati politikáról szóló rendelet működéséről szóló 2023. évi bizottsági közlemény ([3]) a KHP irányításának javításával összefüggésben hangsúlyozta, hogy a jó irányítás egy másik alappillére a jobb átláthatóság. Kiemelte, hogy a közös halászati politikáról szóló 1380/2013/EU rendelet ([4]) (a továbbiakban: a közös halászati politikáról szóló rendelet) 17. cikke előírja, hogy a tagállamoknak a halászati lehetőségek elosztása során átlátható és objektív – többek között környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű – kritériumokat kell alkalmazniuk. A 2023. évi közlemény megerősítette továbbá a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy együtt dolgozzon a tudományos testületekkel és a tagállamokkal annak érdekében, hogy folytassa e kritériumrendszer átláthatóságának felmérését és a KHP-rendelkezéseknek való megfelelőségük biztosítását. A cél olyan kritériumok alkalmazásának ösztönzése, amelyek előrelendíthetik a fenntartható halászati gyakorlatokat, és támogatni tudják a kisüzemi és part menti halászokat, akikhez az Unióban lajstromozott összes halászhajó közel 75 %-a köthető, és akik a halászati ágazatban foglalkoztatottak teljes számának megközelítőleg felét teszik ki.

E kötelezettségvállalás teljesítése érdekében a Bizottság e közleménnyel arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a halászati lehetőségek elosztása tekintetében segítsék elő a jó kormányzást az alábbi négy módon: 1. az átláthatóság és a tájékoztatás erősítése, 2. méltányosság biztosítása, 3. szolgáltatott információk pontosságának biztosítása és 4. a kiosztási módszerek alkalmasságának biztosítása.

([1]) Az 1224/2009/EK tanácsi rendelet (ellenőrzési rendelet) 4. cikkének 32. pontjában szereplő fogalommeghatározás szerint: „*»halászati lehetőség«: mennyiségileg meghatározott halászati jogosultság, fogási mennyiségben és/vagy halászati erőkifejtésben kifejezve*”. A halászati jogosultság technikai és földrajzi korlátozásokat is magában foglalhat azzal kapcsolatban, hogy a halászati műveletekre hogyan, mikor és hol kerülhet sor.

([2]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai óceánügyi paktum, COM(2025) 281 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0281, 4. szakasz: A tengerparti közösségek és a szigetek védelme és szerepének megerősítése.

([3]) A közös halászati politika ma és holnap: halászati és óceánügyi paktum a fenntartható, tudományosan megalapozott, innovatív és inkluzív halászati gazdálkodás érdekében, COM(2023) 103 final (a tágabb halászati és óceánügyi csomag részeként), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52023DC0103.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1380/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 22. o.).

Ez a közlemény arra is felkéri a tagállamokat, hogy a fenntartható halászati gyakorlatok előmozdítása, valamint a kisüzemi és part menti halászok támogatása érdekében gondolják át azokat a rendszereket és módszereket, amelyeket jelenleg használnak e halászati lehetőségek elosztásakor.

E közlemény melléklete (*Vademecum a halászati lehetőségek tagállamok általi elosztásához*) tartalmazza a Bizottság megállapításait a KHP-rendelet 16. és 17. cikkének alkalmazásával kapcsolatban, melyek figyelembe veszik a tagállamok és az érdekelt felek szerepvállalását és a tőlük kapott visszajelzéseket ([5]). A melléklet iránymutatást nyújt továbbá az említett cikkek azzal kapcsolatos végrehajtására vonatkozóan, amikor a tagállamok halászati lehetőségeket osztanak ki a lobogójuk alatt közlekedő hajók számára.

2. EGYÉRTELMŰBB TÁJÉKOZTATÁS AZ ELOSZTÁSI MÓDSZEREKRŐL: AZ ÁTLÁTHATÓSÁG ERŐSÍTÉSE

A KHP-rendelet 16. cikkének (6) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot arról, hogy milyen módszerekkel osztják el halászati lehetőségeiket a lobogójuk alatt közlekedő hajók között. Ez a jelentéstételi kötelezettség átláthatósági okokból fontos ([6]), és a Bizottságnak és a tagállamoknak a tendenciák és a teljesítmény nyomon követéséhez van rájuk szükségük.

A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy a tagállamok különböző módokon tájékoztatták a Bizottságot, eltérő gyakorisággal és eltérő részletességgel. Ez megnehezíti, hogy világos képet kapjunk arról, hogy mi történik a halászati lehetőségek elosztásával egyes állományok, flották és régiók tekintetében. Ezért e közlemény melléklete felkéri a tagállamokat, hogy a 16. cikk (6) bekezdése szerinti, a Bizottságnak benyújtott jelentésbe foglaljanak bele bizonyos minimális információkat.

Ezen túlmenően a jó kormányzás szempontjából kulcsfontosságú az érdekelt felekkel szembeni nagyobb átláthatóság. A Bizottság ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tájékoztassák az érdekelt feleket a halászati lehetőségek elosztásának általuk használt módszereiről, a közös halászati politikáról szóló rendelet 17. cikke szerinti kritériumok alkalmazásáról, az egyes kritériumok súlyozásáról és e súlyozás indokairól.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az alkalmazott módszerek és kritériumok megfeleljenek a KHP-rendelet (főként a 17. cikk) követelményeinek. A Bizottság ezért felkéri a tagállamokat annak ellenőrzésére, hogy a jelentésben foglalt információk megfelelően tükrözik-e ezt a megfelelést: i. a megadott információk bizonyítják-e a kritériumok átláthatóságát és objektivitását, ii. a környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumok súlyozása egyértelműen meg van-e határozva, iii. a tájékoztatás kiterjed-e az összes kiosztott halászati lehetőségre.

3. A HALÁSZATI LEHETŐSÉGEK ELOSZTÁSA A FENNTARTHATÓ HALÁSZATI GYAKORLATOK ELŐMOZDÍTÁSA, VALAMINT A KISÜZEMI ÉS PART MENTI HALÁSZOK TÁMOGATÁSA ÉRDEKÉBEN

Fontos, hogy a tagállamok úgy alakítsák ki az elosztási rendszert, hogy az igazodjon a közös halászati politika célkitűzéseihez, biztosítva a halászati tevékenységek fenntarthatóságát és megőrizve a kellő rugalmasságot ahhoz, hogy az uniós halászati ágazat alkalmazkodni tudjon a felmerülő kihívásokhoz.

A Bizottság által összegyűjtött és a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) által elemzett információk jelentős eltéréseket mutatnak a bejelentett elosztási módszerek és a – többek között környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű – kritériumok alkalmazása tekintetében.

A Bizottság elismeri, hogy a tagállamok felelőssége, hogy meghatározzák az általuk használt elosztási rendszereket, és hogy előjoguk meghatározni az általuk választott környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumok súlyozását. Tekintettel az ágazat és a halászat unióbeli sokszínűségére, egyértelmű, hogy az egyenmegoldás nem lenne megfelelő.

A tagállamok például nem kötelesek a halászati lehetőségeket a legfenntarthatóbb halászati gyakorlatok vagy a kisüzemi halászok számára kiosztani.

([5]) A visszajelzésekről további információk találhatók a mellékletben hivatkozott dokumentumokban, főként a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) 20–14., 22–14. és 23–17. jelentéseiben.

([6]) „A közös halászati politika ma és holnap” című 2023-as közlemény (COM(2023) 103 final) szerint: „A jó irányítás egy másik alappillére a jobb átláthatóság” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103).

A Bizottságnak azonban értékelnie kell ezen elosztási módszereknek a KHP célkitűzéseivel való összhangját.

Ezért a Bizottság felhívja a figyelmet a 17. cikk szellemére, amely a KHP-rendelet (33) preambulumbekezdésében tükröződik: „*A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a felelős halászatot, mégpedig oly módon, hogy ösztönzőket biztosítanak az ágazat azon szereplői számára, amelyek a környezetre legkevésbé ártalmas módon folytatják a halászatot, és amelyek működése a legtöbb előnnyel jár a társadalom számára*”.

A kérdőívekre adott válaszok és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk alapján a Bizottság bizonyos mértékű tehetetlenséget figyelt meg a halászati lehetőségek tagállamok általi elosztásának módjában, beleértve azt is, hogy a bejelentett módszerek némelyike láthatóan nem kezeli megfelelően az uniós halászatot érintő újonnan felmerülő kihívásokat.

Ez különösen nyilvánvaló a kisüzemi part menti halászok esetében, akiket általában jobban érintenek az olyan kihívások ([7]), mint az energiaválság, az állományok természetes ingadozása (abundancia és megoszlás), a tengeri területek használatáért folyó verseny, az éghajlatváltozás, a tengeri környezet romlása, az invazív fajok vagy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatból eredő tisztességtelen verseny.

A Bizottság elismeri a kisüzemi part menti halászat fontos szerepét, amely az EU hajóflottájának közel 70 %-át teszi ki. Különösen kiemeli a halászközösségek társadalmi és gazdasági szövetébe való beágyazódását, a helyi környezettel és társadalommal való szorosabb kapcsolatát, valamint az európai kultúrában és örökségben betöltött fontos szerepét. E szerep elismerését a következők támogatják: i. a közös halászati politikáról szóló rendelet értelmében az uniós vizekhez való preferenciális hozzáférés legfeljebb 12 tengeri mérföldig, ii. 100 %-ig terjedő pénzügyi támogatás az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA) ([8]) keretében, és iii. az ellenőrzési rendelet szerinti bizonyos eltérések ([9]).

A halászati lehetőségek 17. cikk szerinti, tagállamok általi elosztása jobban tükrözhetné a kisüzemi part menti halászat fontos szerepét, például azáltal, hogy az elosztási módszereket összehangolják a nemzeti ETHAA-program keretében azonosított sajátos szükségletekkel a kisüzemi halászok rezilienciájának növelése érdekében.

4. MIT TEHETNÉNEK A TAGÁLLAMOK ANNAK ÉRDEKÉBEN, HOGY ELŐMOZDÍTSÁK A JÓ KORMÁNYZÁST A HALÁSZATI LEHETŐSÉGEK ELOSZTÁSA SORÁN?

A. Bizalomépítés az átláthatóság és a kommunikáció alapján

Az elosztási módszerek időnként bonyolultak, és egyes érdekelt felek jelezték, hogy szeretnék jobban megérteni az alkalmazott módszereket és az azok alapjául szolgáló kritériumokat. Ezért az arra vonatkozó jogi követelményein túlmenően, hogy tájékoztassák a Bizottságot arról, hogy miként osztják ki a halászati lehetőségeket a lobogójuk alatt közlekedő hajók számára, a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy javítsák információs és kommunikációs eszközeiket annak érdekében, hogy **proaktív módon tudják tájékoztatni az érdekelt feleket** a halászati lehetőségek (kvóták és erőkifejtés) elosztásának módszereiről és azok indokairól.

A Bizottság hangsúlyozza, hogy a 17. cikk eszközként szolgálhat az uniós halászat előtt álló, újonnan felmerülő kihívásokra való reagáláshoz. Ezeket a kihívásokat a párbeszéd előmozdításával és az összes érdekelt félnek a halászati lehetőségek tagállamok általi elosztásába való aktívabb bevonásával lehetne leküzdeni.

B. A méltányosságon alapuló bizalomépítés

A Bizottság arra ösztönzi a **tagállamokat, hogy tegyenek további lépéseket annak érdekében, hogy a 17. cikkben rejlő lehetőségeket teljeskörűen kihasználják a fenntartható halászati gyakorlatok előmozdítására, valamint a kisüzemi és part menti halászok támogatására**.

([7]) Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) – The 2024 annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF 24-03 and STECF 24-07), Prellezo, R., Sabatella, E., Virtanen, J., Tardy Martorell, M. és Guillen, J. szerkesztő(k), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/5037826, JRC139642, 2.7. fejezet: Uniós kisüzemi part menti flotta (SSCF), 45–60. o., https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139642.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1139 rendelete (2021. július 7.) az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap létrehozásáról.

([9]) Az (EU) 2023/2842 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló, 2009. november 20-i 1224/2009/EK tanácsi rendelet.

Először is a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy gondolják át a kritériumoknak a 17. cikkben foglalt példáit, valamint azt, hogy milyen hatással jár a halászati lehetőségek kiosztása a következők számára: i. olyan hajók, amelyek környezeti hatása nagyobb, mint a flottájukhoz tartozó más hajóké, ii. olyan hajók, amelyek korábban többször nem feleltek meg a követelményeknek, vagy iii. olyan hajók, amelyek kiszorítják a hagyományos tevékenységeket vagy a már megszilárdult fenntartható gazdasági tevékenységeket.

Másodszor, a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy hajtsanak végre a kisüzemi halászokat támogató intézkedéseket, és használjanak ki minden olyan, a 17. cikkben biztosított lehetőséget, amely ösztönözheti e halászati tevékenységek – és különösen a környezetre kisebb hatást gyakorló tevékenységek – hosszú távú fenntarthatóságát.

C. **Bizalomépítés a szolgáltatott információk pontossága alapján**

A tagállamok által szolgáltatott információk típusa, mennyisége és részletessége igen eltérő ([10]).

A Bizottság ezért felkéri a tagállamokat, hogy az átláthatóság és a jó kormányzás érdekében tájékoztassák a Bizottságot – a 16. cikk (6) bekezdésének megfelelően – és az érdekelt feleket az **összes halászati lehetőségre** alkalmazott elosztási módszerekről és kritériumokról. Ez magában foglalja az uniós vizekre vonatkozó kvótákat és halászati erőkifejtést, valamint a nemzetközi vizeken és nemzetközi megállapodások (például regionális halászati gazdálkodási szervezetek, fenntartható halászati partnerségi megállapodások vagy más típusú két- vagy többoldalú megállapodások) révén a tagállamok számára biztosított halászati lehetőségeket.

A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy a 17. cikkben említett három kritériumkategória, azaz a **környezeti**, **társadalmi** és **gazdasági kritériumok** figyelembevételével számoljanak be az általuk alkalmazott elosztási módszerről.

Az átláthatóság és az érdekelt felekkel való kommunikáció – a jó kormányzás kulcsfontosságú elemeiként – az átruházható halászati koncessziók hatálya alá tartozó halászati lehetőségek szempontjából is relevánsak, annak ellenére, hogy a 16. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően ezeket a halászati lehetőségeket kizárták a Bizottság tájékoztatására vonatkozó kötelezettség alól.

D. **Bizalomépítés az elosztási módszerek alkalmassága alapján**

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a halászati lehetőségek elosztására a KHP-rendelet 17. cikke szerinti kritériumokat alkalmazzák a felmerülő kihívásokhoz való alkalmazkodás ösztönzése érdekében. Az elosztási **módszerek nem áshatják alá a tagállamok azon képességét, hogy gyorsan reagáljanak** a váratlan problémákra.

A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan elosztási módszereket, amelyek magukban foglalják a fel nem használt halászati lehetőségek időben történő, átlátható és aktív újraelosztásának lehetőségét.

A Bizottság arra is ösztönzi a tagállamokat, hogy időről-időre értékeljék újra az elosztási rendszereket annak biztosítása érdekében, hogy az **alkalmazott módszerek és kritériumok továbbra is relevánsak legyenek és megfeleljenek** halászati ágazatuk jelenlegi igényeinek.

5. **KÖVETKEZTETÉS**

A Bizottság együttműködik a tagállamokkal, a HTMGB-vel és az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy világosabb képet kapjon a halászati lehetőségek elosztásának módszereiről ([11]).

E folyamat fényében a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy tegyenek további lépéseket annak érdekében, hogy a 17. cikkben rejlő lehetőségeket teljeskörűen kihasználják a fenntartható halászati gyakorlatok előmozdítására, valamint a kisüzemi és part menti halászok támogatására.

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy gondolják át azokat a fő problémákat, amelyek kisüzemi halászaikat sújtják, és használják fel a 17. cikket arra, hogy támogatást és teret biztosítsanak bizonyos, a halászati lehetőségekhez való hozzáférést megérdemlő halászhajóknak ahhoz, hogy továbbra is hozzájárulhassanak a fenntartható halászathoz és halászközösségekhez.

([10]) Lásd például: Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) – Social Data in Fisheries (STECF 23–17), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. és Guillen, J. szerkesztő(k), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/982497, JRC136326, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([11]) A korábban említett legutóbbi jelentés: Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) – Social Data in Fisheries (STECF 23–17).

A szakpolitikákba vetett bizalom növelése érdekében a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy jobb tájékoztatást nyújtsanak az érdekelt feleknek a halászati lehetőségek elosztásának módjáról.

Következő lépésként a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy gondolják át a halászati lehetőségek elosztásának általuk használt módszereit és kritériumait, szem előtt tartva a fenntartható halászati gyakorlatok előmozdításának, a kisüzemi és part menti halászok támogatásának, valamint a kommunikáció és az átláthatóság javításának szükségességét. A Bizottság készen áll arra, hogy ezzel kapcsolatban segítséget nyújtson a tagállamoknak.

MELLÉKLET

Vademecum a halászati lehetőségek tagállamok általi elosztásához (a KHP-rendelet 17. cikke)

Ez a vademecum további információkkal szolgál, amelyek segíthetik a tagállamokat a KHP-rendelet 17. cikkének (a továbbiakban: a 17. cikk) végrehajtásában és alkalmazásában.

A KHP-rendelet 17. cikke

A halászati lehetőségek tagállamok általi elosztásának kritériumai

A 16. cikkben említett, a tagállamok számára rendelkezésre álló halászati lehetőségek elosztása során a tagállamok átlátható és objektív – többek között környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű – kritériumokat alkalmaznak. Az alkalmazandó kritériumok közé tartozhatnak egyebek mellett a következők: a halászat környezetre gyakorolt hatása, a múltbéli megfelelés, a helyi gazdasághoz való hozzájárulás és a fogások múltbéli mennyisége. A tagállamok törekednek arra, hogy a számukra kiosztott halászati lehetőségek keretei között ösztönzőket biztosítanak az olyan halászhajók számára, amelyek szelektív halászeszközöket használnak, vagy alacsony környezeti hatással járó halászatot folytatnak például korlátozott energiafogyasztás vagy kisebb mértékű élőhely-károsítás révén.

A TAGÁLLAMOK ÁLTAL ALKALMAZOTT, BEJELENTETT ELOSZTÁSI MÓDSZEREK ÉS KRITÉRIUMOK

A 2013. évi KHP-rendelet elfogadása óta a Bizottság együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy teljes képet kapjon a 17. cikk alkalmazásáról és végrehajtásáról.

A közös halászati politikáról szóló rendelet működéséről szóló 2023. évi bizottsági közleményben ([1]) a Bizottság bejelentette, hogy „egyeztetéseket fog kezdeményezni a tagállamok és érdekelt felek körében egy, a halászati lehetőségek elosztásáról szóló »vademecum« összeállításához azzal a céllal, hogy javítsa az átláthatóságot, Unió-szerte népszerűsítse a fenntartható halászati gyakorlatokat, és támogassa a kisüzemi és part menti halászokat”.

Az európai óceánügyi paktumban a Bizottság prioritásként ismeri el a kisüzemi halászat támogatását, és ismételten kötelezettséget vállal arra, hogy az átláthatóság javítása és a fenntartható halászat előmozdítása érdekében elkészíti ezt a vademecumot ([2]).

Ez a vademecum a következő dokumentumokra és eljárásokra épül:

— az Európai Parlament 2022. június 7-i állásfoglalása a közös halászati politikáról szóló rendelet 17. cikkének végrehajtásáról (2021/2168(INI)) ([3]),

— a 22 parti tagállam által 2016-ban, 2020-ban, 2022-ben és 2023-ban kitöltött négy kérdőív,

([1]) „A közös halászati politika ma és holnap: halászati és óceánügyi paktum a fenntartható, tudományosan megalapozott, innovatív és inkluzív halászati gazdálkodás érdekében”, COM(2023) 103 final (a tágabb halászati és óceánügyi csomag részeként), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52023DC0103.

([2]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai óceánügyi paktum, COM(2025) 281 final, 3.1. szakasz, 10. o., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=comnat:COM_2025_0281_FIN.

([3]) Jelentés a közös halászati politikáról szóló rendelet 17. cikkének végrehajtásáról (2021/2168(INI)), https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2021/2168(INI).

— a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) három jelentése (20–14. ([4]), 22–14. ([5]), 23–17. ([6])), valamint

— 2024 februárja és áprilisa között tartott külön konzultáció az érdekelt felekkel.

A fenti dokumentumok és konzultációk kiemelték, hogy a Bizottságnak iránymutatást kell nyújtania a KHP-rendelet 17. cikkével és azzal kapcsolatban, hogy a tagállamok hogyan tájékoztassák a Bizottságot az általuk alkalmazott elosztási módszerekről, amint azt a KHP-rendelet 16. cikkének (6) bekezdése (a továbbiakban: a 16. cikk (6) bekezdése) előírja.

A Bizottság a 2016-ban, 2020-ban, 2022-ben és 2023-ban küldött négy kérdőívben felkérte a 22 parti tagállamot, hogy nyújtsanak tájékoztatást a halászati lehetőségeknek a 17. cikkel összefüggésben értelmezett 16. cikk szerinti elosztására alkalmazott módszerekről. Az e kérdőívekre adott válaszokat a HTMGB értékelte. Az információgyűjtés az érdekelt felekkel folytatott konzultációval zárult 2024 februárja és áprilisa között ([7]).

Bár mind a 22 parti tagállam válaszolt a kérdőívekre, az általuk szolgáltatott információk típusa, mennyisége és részletessége igen eltérő volt. Összességében a válaszok a HTMGB jelentéseivel együtt rávilágítottak arra, hogy a tagállamok eltérően értelmezik a 17. cikkben foglalt követelményeket.

A HTMGB szerint a kritériumok tagállamok általi alkalmazásában nem rajzolódik ki egyértelmű tendencia földrajzi elhelyezkedés, a halászati lehetőség típusa vagy flottaszegmens alapján. A HTMGB kiemelte továbbá a halászati lehetőségek elosztására szolgáló tagállami rendszerek sokféleségét, jelezve, hogy nincs két tagállam, amely ugyanazt a rendszert használná. Míg például egyes tagállamok csak átruházható halászati koncessziókat ([8]) (például egyéni átruházható kvótákat) alkalmaznak, mások vegyes rendszert alkalmaznak átruházható halászati koncessziókkal és kritériumokon alapuló elosztással. Egyes tagállamok arról számoltak be, hogy további válogatási kritériumokat is alkalmaznak az átruházható halászati koncessziókra.

Egyes tagállamok a válaszaikban nem részletezték eléggé az elosztási módszerek működését. A benyújtott információkban például nem mindig utaltak arra, hogy ugyanazokat a kritériumokat és elosztási módszereket alkalmazták-e minden olyan fajra, amelyre kvóta vonatkozik, vagy csak a megadott példákra alkalmazták ezeket. Egyes tagállamok azt sem ismertették, hogy miként súlyozták a környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumokat.

A tagállamoknak csak mintegy fele számolt be arról, hogy a halászati lehetőségeket pontos kritériumok alapján osztotta ki. A kérdőívekre adott válaszokból a következőket lehet leszűrni:

— a leggyakrabban alkalmazott kritérium a múltbéli fogásokon alapuló elosztás;

— számos elosztási módszer a hajók méretével kapcsolatos egy vagy több kritériumot alkalmaz a halászati lehetőségeknek a nagyüzemi és a kisüzemi flották közötti elosztásához;

([4]) Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) –Social dimension of the CFP (STECF 20–14), Doering, R., Fitzpatrick, M. és Guillen Garcia, J. szerkesztő(k), EUR 28359 EN, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2020, ISBN 978-92-76-27169-7, doi:10.2760/255978, JRC123058, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC123058.

([5]) Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) – Social Data in Fisheries – update of the national profiles (STECF 22–14), Goti, L., Van Hoof, L., Virtanen, J. és Guillen Garcia, J. szerkesztő(k), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2023, doi:10.2760/31328, JRC133702, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133702.

([6]) Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) – Social Data in Fisheries (STECF 23–17), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. és Guillen, J. szerkesztő(k), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/982497, JRC136326, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([7]) A Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság 2024 februárjában levelet küldött a tanácsadó testületeknek, a tagállami hatóságoknak, a szociális partnereknek és a nem kormányzati szervezeteknek, amelyben kikérte véleményüket a halászati lehetőségek nemzeti szintű elosztási módszerével kapcsolatos tagállami válaszok HTMGB által végzett elemzéséről. Összesen 25 válasz érkezett a konzultáció során.

([8]) Az 1380/2013/EU KHP-rendelet 4. cikkének 23. pontja szerint az „*»átruházható halászati koncesszió«: visszavonható használói jogosultságok egy tagállam részére kiosztott vagy az 1967/2006/EK tanácsi rendelet (1) 19. cikkével összhangban egy tagállam által elfogadott irányítási tervben megállapított halászati lehetőség meghatározott részére, amelyet jogosultja átruházhat*”.

— a legtöbb bejelentett módszer a halászati lehetőségek kvótán alapuló elosztására vonatkozik, és a halászati lehetőségek halászati erőkifejtésen alapuló elosztásához használt módszereket kevésbé részletezi;

— egyes tagállamok (például Görögország, Horvátország, Írország és Svédország) jelezték, hogy a flottaszegmenstől, a fajoktól és/vagy az alkalmazott halászati technikáktól függ, hogy mely kritériumot alkalmazzák;

— a környezetvédelmi kritériumokat a halászati gyakorlatok ösztönzésére és az elkerülhetetlen kölcsönhatások, például a vegyes halászatok során előforduló elkerülhetetlen járulékos fogások ellensúlyozására használják. Néhány példa a kvóták elosztásának módjára:

  — meghatározott halászeszközök szerint (pl. Dánia, Franciaország, Görögország, Írország, Málta és Svédország),

  — olyan hajók számára, amelyek aktív akusztikus riasztóberendezéseket használnak egyes fajok, például a cetfélék halászeszközöktől való elriasztására (pl. Bulgária),

  — az elkerülhetetlen járulékos fogások ellensúlyozására (pl. Ciprus, Dánia, Görögország, Horvátország, Málta és Spanyolország),

— társadalmi kritériumok alapján juttatnak a kvótákból a következők számára:

  — fiatalabb halászok (pl. Bulgária, Dánia és Görögország),

  — a halászati ágazat új szereplői (pl. Málta és Németország),

  — eltartott családtaggal rendelkező és/vagy fogyatékossággal élő halászok (pl. Görögország),

— gazdasági kritériumokat alkalmaznak (pl. Franciaország, Írország és Németország) különösen a piaci feltételek (pl. kereslet) és a kvótafelhasználás kezelésére (pl. Bulgária és Románia). A következő példákat említették a jelentésekben:

  — a halászat hozzájárulása a nemzetgazdasághoz/a helyi közösség gazdaságához (pl. Görögország, Németország és Portugália), valamint

  — bizonyos fajoktól teljes mértékben függő, meghatározott halászeszközöket használó flották (pl. Franciaország, Portugália és Spanyolország).

A tagállamok által bejelentett módszerekre és kritériumokra vonatkozó további részletek a HTMGB 23–17. sz. jelentésében találhatók.

ÚTMUTATÁS A 17. CIKK ALKALMAZÁSÁHOZ

Ez a szakasz azokat a 17. cikk végrehajtásával kapcsolatos főbb kérdéseket foglalja össze, amelyeket az érdekelt felek a 2024 februárja és áprilisa között tartott célzott konzultáció során, valamint a HTMGB a 22 parti tagállam által a 2016., 2020., 2022. és 2023. évi kérdőívekre adott válaszok elemzésében jelzett.

Halászati lehetőségek

A HTMGB 23–17. sz. jelentése megállapította, hogy a halászati lehetőségek tagállamok által választott meghatározása „a legkorlátozóbb meghatározásnak felel meg, amely csak a teljes kifogható mennyiséget [TAC] foglalja magában” ([9]). Meg kell azonban jegyezni, hogy a „halászati lehetőségek” fogalma az ellenőrzési rendelet 4. cikkének 32. pontjában foglaltak szerint tágabb meghatározást is magában foglal ([10]):

> *„»halászati lehetőség«: mennyiségileg meghatározott halászati jogosultság, fogási mennyiségben és/vagy halászati erőkifejtésben kifejezve”.*

([9]) A HTMGB 23–17. sz. jelentése, 4.1. szakasz, 68. o., https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([10]) Az (EU) 2023/2842 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló, 2009. november 20-i 1224/2009/EK tanácsi rendelet.

1. bevált gyakorlat: átlátható és objektív kritériumokat **alkalmaznak valamennyi halászati lehetőségre**, függetlenül attól, hogy azok kvótán vagy halászati erőkifejtésen alapulnak-e, valamint az uniós vizeken és a nem uniós vizeken, és e kritériumok **bejelentése** a Bizottságnak.

Átlátható kritériumok

Az átlátható kritériumok követelménye a jogbiztonság elvéhez kapcsolódik, ami azt jelenti, hogy ha valamely kritériumot jogszabályi rendelkezés (vagy közzétett közigazgatási intézkedés) állapítja meg, azt átláthatónak kell tekinteni ([11]).

Egyes tagállamok úgy vélik, hogy megfelelnek az átlátható kritériumok alkalmazására vonatkozó követelménynek azáltal, hogy az összes kapcsolódó információt nyilvánosan hozzáférhetővé teszik. Más tagállamok olyan információs rendszerrel rendelkeznek, amely jelentést küld az érdekelt feleknek, vagy kérésre rendelkezésre áll. A HTMGB tagállami válaszokra vonatkozó elemzése szintén elismeri, hogy „többek között az alapforgatókönyv hiánya" miatt nehézségekbe ütközik az átláthatóság értékelése ([12]).

Felmerült az az érv, hogy bár a 17. cikk előírja, hogy az alkalmazott kritériumoknak átláthatónak kell lenniük, nem írja elő a hatóságok számára, hogy az elosztás valamennyi részletét nyilvánosan hozzáférhetővé tegyék.

Amint azonban a közös halászati politika működéséről szóló 2023. évi közleményben is szerepel, „a jó irányítás egy másik alappillére a jobb átláthatóság", és „az érdekelt feleknek pontos tájékoztatást kell kapniuk arról, hogy a tagállamok miként osztják el a halászati lehetőségeket és gazdálkodnak a flottakapacitással nemzeti szinten".

2. bevált gyakorlat: a halászati lehetőségek tagállami szintű elosztásához használt módszerekre és kritériumokra vonatkozó **információkat proaktív módon valamennyi érdekelt fél rendelkezésére bocsátják**.

Objektív kritériumok

Az objektív kritériumok alkalmazására vonatkozó követelmény a kritériumok meghatározásához használt adatok ellenőrzésére és mérhetőségére való képességhez kapcsolódik ([13]).

A bejelentett kritériumok többsége (például a múltbéli fogások, a halászeszköz típusa vagy a hajó mérete) megfelel ennek a követelménynek.

A „többek között környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű" fogalom egységes értelmezése felé

A KHP-rendelet nem határoz meg harmonizált környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű kritériumokat. Csupán az alkalmazható kritériumok nem kimerítő felsorolását tartalmazza a 17. cikk második részében ([14]). A HTMGB szerint ez kihívást jelent, ugyanakkor mérlegelési jogkört biztosít a tagállamok számára az elosztási módszerek megválasztásában és kialakításában, hogy azokat sajátos igényeikhez igazíthassák.

([11]) A Bíróság 2018. július 12-i ítélete, Spika és társai, C-540/16, ECLI:EU:C:2018:565, 29–31. pont.

([12]) A HTMGB 23–17. sz. jelentése, 4.1. szakasz, 67. o., https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([13]) A Bíróság 2018. július 12-i ítélete, Spika és társai, C-540/16, ECLI:EU:C:2018:565, 30. pont: „*E kritérium kifejezetten szerepel az 1380/2013 rendelet 17. cikkében azon kritériumok felsorolásában, amelyeket a tagállamok a számukra meghatározott halászati lehetőségek kiosztásának alkalmazásához választhatnak. Ezenkívül az említett kritérium egy jogszabályi rendelkezésnek, vagyis a halászatról szóló törvény 171. cikkének a tárgya, amely – az érintett gazdasági szereplők múltbeli részesedésére hivatkozva – objektív és a hatáskörrel rendelkező hatóságok által mérhető és ellenőrizhető adatokon alapul.*"

([14]) „*Az alkalmazandó kritériumok közé tartozhatnak egyebek mellett a következők: a halászat környezetre gyakorolt hatása, a múltbéli megfelelés, a helyi gazdasághoz való hozzájárulás és a fogások múltbéli mennyisége*" (a KHP-rendelet 17. cikke).

A HTMGB által összegyűjtött és elemzett információk jelentős eltéréseket mutatnak a – többek között környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű – kritériumok tagállamok általi alkalmazásában. Bár a bejelentett elosztási módszerek tartalmaznak e három területre vonatkozó kritériumokat, nem mindig egyértelmű, hogy a kritériumokat valamennyi állományra egyenlően alkalmazzák-e. Az sem egyértelmű, hogy milyen súlyozást alkalmaznak az egyes kritériumokra, vagy hogy többféle kritériumot kombinálnak-e az egyes bejelentett allokációs módszerekben. Ezenkívül egy kritérium több kategóriához is tartozhat, és e kritériumok kiválasztásának indoka nem mindig egyértelmű.

Az 1. vázlat bemutatja a tagállamok által alkalmazott, bejelentett kritériumok néhány példáját.

1. vázlat. A tagállamok által a halászati lehetőségeknek a lobogójuk alatt közlekedő hajók számára történő elosztásakor alkalmazott, bejelentett kritériumok nem kimerítő listája:

a) Környezeti:
   i. szelektív halászeszközök alkalmazása;
   ii. csökkentett környezeti hatással járó halászati technikák alkalmazása;
   iii. korlátozott energiafogyasztás;
   iv. kisebb mértékű élőhely-károsítás.

b) Társadalmi
   i. legénység létszáma;
   ii. új hajótulajdonosok vagy fiatal halászok;
   iii. munkaszerződéssel rendelkező legénység és fiatal halászok;
   iv. kisüzemi halászok;
   v. kizárólag regionálisan halászó hajók;
   vi. a legénység képzésébe beruházó hajók.

c) Gazdasági
   i. életképesség vagy megvalósíthatóság;
   ii. hozzájárulás a helyi gazdasághoz;
   iii. múltbéli fogási szint;
   iv. múltbéli megfelelés.

Bizonyos kritériumok több kategóriába is sorolhatók. A példák e felsorolása nem kimerítő, és nem tekinthető konkrét ajánlásnak, bevált gyakorlatnak vagy az ilyen kritériumok Bizottság általi jóváhagyásának, mivel az, ami bizonyos helyzetekben pozitívnak tekinthető, más esetekben kontraproduktív lehet. Amint azt korábban említettük, maguk a tagállamok tudják a legjobban meghatározni, hogy miként tudják a legjobban biztosítani a 17. cikknek való megfelelést.

A 17. cikk előírja a tagállamok számára, hogy a halászati lehetőségeket oly módon osszák el hajóik között, amely hozzájárul a hosszú távú környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatósághoz.

A 17. cikk mérlegelési jogkört biztosít a tagállamok számára a kritériumok alkalmazásának módját illetően: például több (vagy kevesebb) kritériumot is kiválaszthatnak az egyes kategóriákban, az 1. vázlatban szereplő példa szerint.

3. bevált gyakorlat: a Bizottságnak bejelentett és az érdekelt feleknek szolgáltatott **információk tükrözik** a 17. cikkben említett **három kritériumtípust**, azaz a környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumokat.

A 17. CIKK ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB MEGFONTOLÁSOK

Ez a szakasz az érdekelt felekkel folytatott konzultáció, a tagállamok kérdőívekre adott válaszai és a HTMGB elemzése során felmerült egyéb kérdéseket sorolja fel.

Az egyértelműség és az iránymutatás érdekében ez a szakasz a fenti interakciók során megfogalmazott aggályokra adott válaszokból áll.

Aggály: „A 17. cikk kizárólag az uniós vizekre vonatkozó kvóták tagállamok általi elosztására vonatkozik.”

A 16. és 17. cikk olyan halászati lehetőségeket említ, amelyek a korábban leírtaknak megfelelően **mind a kvótákat, mind a halászati erőkifejtést magukban foglalják**. A cikk **nem korlátozódik** a tagállamoknak az **uniós vizeken** kiosztott halászati lehetőségekre, hanem a nem uniós vizekre (nemzetközi vizekre és harmadik országok vizeire) is vonatkozik.

Aggály: „A 17. cikk csak az új halászati lehetőségek elosztására alkalmazandó. A tagállamomban használt elosztási rendszereket jóval azelőtt hozták létre, hogy a 17. cikket belefoglalták volna a KHP-rendeletbe, és azok a különböző flottaszegmensekkel folytatott komplex és hosszú megbeszélések és konszenzus eredményeként jöttek létre. A megváltoztatásuk összetett és hosszú folyamat lenne, amely hatással lenne a már meglévő üzleti modellekre.”

A 17. cikkben meghatározott követelmények a tagállamok által meghatározott elosztási módszerekre vonatkoznak. Nem írják elő a tagállamok számára a módszerek megváltoztatását, amennyiben azok már átlátható és objektív kritériumokon nyugszanak, beleértve a környezeti, társadalmi és gazdasági jellegű kritériumokat is.

A Bizottság elismeri azokat a néhány tagállam által bejelentett erőfeszítéseket, melyeket azért tettek, hogy a halászati lehetőségek elosztásával kapcsolatban a különböző flottaszegmensek között előmozdítsák a párbeszédet és konszenzust alakítsanak ki. A Bizottság tisztában van azzal is, hogy a stabilitás és a jogbiztonság nagy jelentőséggel bír a halászok számára. Az EU halászatát érintő kihívások miatt azonban olyan rendszerekre van szükség, amelyek képesek alkalmazkodni a változásokhoz. Előfordulhat, hogy az évtizedekkel ezelőtt alkalmazott módszerek már nem a legmegfelelőbbek az új kihívások kezelésére.

4. bevált gyakorlat: A tagállamok által a halászati lehetőségek elosztására alkalmazott módszereket és kritériumokat **rendszeresen felülvizsgálják annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is relevánsak maradjanak**.

Aggály: „A 17. cikk nem vonatkozik az átruházható halászati koncessziók rendszerének hatálya alá tartozó halászati lehetőségek kiosztására.”

A 16. cikk (6) bekezdésében előírt azon kötelezettség, hogy a Bizottságot tájékoztatni kell a halászati lehetőségek azon elosztási módszereiről, amelyeket a tagállamok e lehetőségeknek a lobogójuk alatt közlekedő hajók számára történő kiosztására használnak, nem érinti az átruházható halászati koncessziók rendszerének hatálya alá tartozó halászati lehetőségeket.

Ugyanakkor ez nem változtat azon a követelményen, hogy a tagállamoknak a halászati lehetőségeket a közös halászati politika tágabb célkitűzéseivel összhangban kell elosztaniuk.

5. bevált gyakorlat: az átláthatóság és a kommunikáció javításának **mérlegelése az átruházható halászati koncessziók hatálya alá tartozó halászati lehetőségek tekintetében is.**

A HTMGB 23–17. sz. jelentése ([15]) megállapította, hogy az egyéni átruházható kvótákkal rendelkező tagállamok „nem végeztek releváns módosításokat meglévő struktúráikban”. A HTMGB úgy ítélte meg, hogy „az átruházható halászati koncessziók/egyéni átruházható kvóták kérdését jobban meg lehet oldani az elsődleges és másodlagos elosztás elkülönítésével ([16]), amely esetben általában több információ adható az elsődleges elosztásról”.

([15]) A HTMGB 23–17. sz. jelentése: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([16]) A HTMGB 23–17. sz. jelentése: Elsődleges elosztás: a tagállamok által a termelői szervezetek, cégek vagy magánszemélyek között történő elosztás. Másodlagos elosztás: a kvótabirtokos – pl. termelői szervezet – által a tagok között történő elosztás, a cseréket is beleértve.

Aggály: „A tagállamok által használt jelenlegi elosztási rendszerek nem teszik lehetővé a rugalmasságot és a gyors reagálást a rendelkezésre álló halászati lehetőségek felhasználásának optimalizálása érdekében.”

Számos példa van olyan módszerekre, amelyeket a tagállamok a halászati lehetőségek flottaszegmensek, régiók, termelői szervezetek, vállalatok vagy hajók közötti elosztására használnak – ideértve az átruházható halászati koncessziókat és az egyéni átruházható kvóták rendszereit is –, amelyek hasonlóak egy belföldi viszonylagos stabilitási kulcshoz. Még ha lehetségesek is a csereügyletek, azokat a piaci szereplők versenypiaci okok miatt nem biztos, hogy felkínálják vagy elfogadják.

Például, ha a kvótaelosztás flottaszegmensek szerint történik, és egy adott szegmens több kvótával rendelkezik különböző állományokra vonatkozóan, dönthet úgy, hogy a jövedelmezőbbekre halászik, a kisebb értékűekre pedig nem, anélkül, hogy a kvótákat más flottaszegmensekre ruházná át.

Előfordulhat, hogy a tagállami hatóságok csak korlátozott kapacitással rendelkeznek a fel nem használt kvóták újrafelhasználására, ha az elosztási rendszerek előzőleg nem gondoskodtak az ilyen helyzetekről (például kvótatartalékok megállapításával). Hasonló példa: az egyéni átruházható kvóták rendszerének keretében a gazdasági szereplők több okból is dönthetnek úgy, hogy bizonyos kvótákat nem halásznak le, és minden külső döntés közvetlen hatással lenne a vállalatra, és nagy valószínűséggel nemzeti szinten belső jogvitákhoz vezetne.

A fel nem használt halászati lehetőségek alááshatják az EU pozícióját a nemzetközi tárgyalásokon, és összességében társadalmi problémát okozhatnak a közös természeti erőforrások tisztességtelen elosztása miatt.

6. bevált gyakorlat: Az elosztási módszerek **figyelembe veszik a fel nem használt halászati lehetőségek** átlátható, időben történő és aktív **újraelosztásának lehetőségét**.

Aggály: „A 17. cikk értelmében a Bizottságnak biztosítania kell, hogy a tagállamok bizonyos kritériumokat előnyben részesítsenek más kritériumokkal szemben.”

A tagállamok nem számoltak be egyformán arról, hogy valamennyi elosztási módszer esetében alkalmaznak-e környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumokat, ami azt jelenti, hogy nem mindig volt egyértelmű, hogy elsőbbséget biztosítanak-e bármelyiknek.

A Bizottság elismeri, hogy a tagállamok előjoga meghatározni az általuk választott környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumok súlyozását.

A Bizottság elemzi, hogy a bejelentett módszerek hozzájárulnak-e a KHP-rendeletben meghatározottak szerint a hosszú távú környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatósághoz.

7. bevált gyakorlat: a halászati lehetőségek elosztása környezeti, társadalmi és gazdasági kritériumok **kombinációján** alapul.

Aggály: „A 17. cikk kritériumként említi a halászat környezetre gyakorolt hatását, a múltbéli megfelelést, a helyi gazdasághoz való hozzájárulást és a fogások múltbéli mennyiségét. Ezért ezeket a kritériumokat az elosztási rendszerekben megfelelően figyelembe kell venni.”

A 17. cikk szerint „az alkalmazandó kritériumok közé tartozhatnak egyebek mellett a következők: a halászat környezetre gyakorolt hatása, a múltbéli megfelelés, a helyi gazdasághoz való hozzájárulás és a fogások múltbéli mennyisége.” A „tartozhatnak egyebek mellett” megfogalmazás azt jelenti, hogy a kritériumok e felsorolása csupán szemléltető jellegű, de nem jelenti azt, hogy e kritériumokat minden esetben alkalmazni kell.

Ezen túlmenően a 17. cikk előírja a tagállamok számára, hogy a rendelkezésükre álló halászati lehetőségek elosztása során tegyenek meg minden erőfeszítést a szelektivitás ösztönzése és a környezeti hatások csökkentése érdekében ([17]).

([17]) „A tagállamok törekednek arra, hogy ösztönzőket biztosítanak az olyan halászhajók számára, amelyek szelektív halászeszközöket használnak, vagy alacsony környezeti hatással járó halászatot folytatnak például korlátozott energiafogyasztás vagy kisebb mértékű élőhely-károsítás révén.”

A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy mérlegeljék a 17. cikkben foglalt példákat, valamint azt, hogy milyen hatással jár a halászati lehetőségeknek a következők számára történő kiosztása: i. a flottájukban jelen lévő más hajóknál nagyobb környezeti hatású hajók, ii. olyan hajók, amelyek korábban többször nem feleltek meg a követelményeknek, vagy iii. olyan hajók, amelyek ki fogják szorítani a hagyományos tevékenységeket vagy a már megszilárdult fenntartható gazdasági tevékenységeket.

8. bevált gyakorlat: a halászati lehetőségek elosztása révén a **fenntartható halászati gyakorlatok ösztönzése** és a **főbb kihívásokhoz való alkalmazkodás** előmozdítása.

A BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÁSA AZ ELOSZTÁS MÓDSZERÉRŐL

A KHP-rendelet 16. cikkének (6) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot arról, hogy milyen módszerekkel osztják el halászati lehetőségeiket a lobogójuk alatt közlekedő hajók között.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a tagállamok különböző módokon tájékoztatták a Bizottságot, eltérő gyakorisággal és eltérő részleteket megadva. Ez időnként megnehezíti, hogy világos képet kapjunk arról, hogy mi történik a halászati lehetőségek bizonyos állományok, flották és régiók számára történő elosztásával.

E helyzet javítása érdekében a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy a Bizottságnak szóló, a halászati lehetőségek elosztásához használt módszerekre és kritériumokra vonatkozó tájékoztatás során tüntessék fel az alábbi 2. vázlatban részletezett információkat.

2. vázlat: A Bizottságnak a halászati lehetőségek elosztásához használt módszerekről és kritériumokról való tájékoztatásakor feltüntetendő információk:

— a halászati lehetőségek formája, legyen szó akár számszerűsített teljes kifogható mennyiségekről (TAC), kvótákról vagy halászati erőkifejtési korlátokról,

— az e lehetőségek elosztására alkalmazott kritériumok, beleértve legalább egy környezeti kritériumot, egy társadalmi kritériumot és egy gazdasági kritériumot,

— a kritériumok súlyozásának módja, beleértve adott esetben a 17. cikkben javasolt ösztönzők meglétét is,

— az átláthatóság biztosítására használt eszközök, beleértve az érdekelt felek bevonását az elosztási módszerek meghatározásába, valamint az eredményeknek a szélesebb nyilvánossággal való közlését.